

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Voorstel van wet tot wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs inzake aanscherping van de eisen met betrekking tot examencommissies in het middelbaar beroepsonderwijs

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het ter bevordering van de kwaliteit van de examinering wenselijk is om de eisen met betrekking tot examencommissies in het middelbaar beroepsonderwijs aan te scherpen en daartoe de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs BES te wijzigen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I. WIJZIGING WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

De Wet educatie en beroepsonderwijs wordt als volgt gewijzigd.

A

In artikel 1.1.1 worden na onderdeel o twee begripsbepalingen ingevoegd:

p. centraal examen: centraal examen of examenonderdeel bestaande uit door het College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Wet College voor toetsen en examens, vastgestelde toetsen die door of in opdracht van de instelling worden afgenomen overeenkomstig daarvoor bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde eisen;

p1. instellingsexamen: examen of examenonderdeel, bestaande uit toetsen die zijn vastgesteld en worden afgenomen door of in opdracht van de instelling;.

B

Artikel 7.4.5 komt te luiden:

Artikel 7.4.5. Instelling, benoeming en samenstelling examencommissie

1. Het bevoegd gezag van een instelling of exameninstelling stelt, al dan niet in samenwerking met een of meer bevoegde gezagsorganen van andere instellingen, ten behoeve van de examinering een examencommissie in voor elke door de instelling verzorgde opleiding of voor groepen van opleidingen.

2. Het bevoegd gezag kan de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 7.4.5a gedeeltelijk opdragen aan een centrale examencommissie.
3. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende is gewaarborgd.
4. Het bevoegd gezag benoemt de leden van de examencommissie op basis van hun deskundigheid op het gebied van de desbetreffende opleiding of groepen van opleidingen of op het gebied van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de leden van de desbetreffende examencommissie en toetst het de deskundigheid van het te benoemen lid.
6. Ten minste één lid van de examencommissie is afkomstig van buiten de opleiding of groep van opleidingen waarvoor de examencommissie is ingesteld.
7. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de opleiding of groep van opleidingen waarvoor de examencommissie is ingesteld.
8. Leden van het college van bestuur en personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling worden niet benoemd tot lid van de examencommissie. Het bevoegd gezag kan afwijken van de eerste volzin indien de omvang van de instelling ertoe leidt dat niet aan deze voorwaarde kan worden voldaan. Het bevoegd gezag legt over deze afwijking verantwoording af in het jaarverslag, bedoeld in artikel 2.5.4 dan wel, bij toepassing van artikel 1.4.1, eerste lid, in het verslag bedoeld in artikel 1.4.1, derde lid.

C

Na artikel 7.4.5 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidend:

Artikel 7.4.5a. Taken en bevoegdheden examencommissie

1. Een examencommissie heeft behoudens artikel 7.4.5, tweede lid, ten minste de volgende taken en bevoegdheden:
  - a. het borgen van de kwaliteit van de examinering en van de instellingsexamens,
  - b. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om instellingsexamens te beoordelen en vast te stellen,
  - c. het vaststellen van de instellingsexamens,
  - d. het op objectieve en deskundige wijze vaststellen of een deelnemer voldoet aan de voorwaarden voor het verkrijgen van een diploma, een certificaat of een instellingsverklaring als bedoeld in artikel 7.4.6a alsmede het uitreiken of afgeven daarvan en
  - e. het verlenen van vrijstelling van een instellingsexamen of een centraal examen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de taken en bevoegdheden in het eerste lid en kunnen andere taken en bevoegdheden dan bedoeld in het eerste lid aan de examencommissie worden toegekend.
3. De examencommissie stelt regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.
4. Indien een deelnemer bij het examen fraudeert, kan de examencommissie de deelnemer het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan de examencommissie het bevoegd gezag adviseren om de inschrijving van de deelnemer voor de betreffende opleiding definitief te beëindigen.
5. Indien een deelnemer bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt de betrokken examinerator geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
6. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden en verstrekt dit aan het bevoegd gezag van de instelling.

D

Na artikel 7.4.6 wordt een artikel ingevoegd, luidend:

Artikel 7.4.6a. Instellingsverklaring

Een deelnemer die één of meer onderdelen van de opleiding met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen diploma als bedoeld in artikel 7.4.6, eerste lid, of certificaat als bedoeld in artikel 7.2.3, eerste lid, kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de desbetreffende examencommissie af te geven instellingsverklaring waarin in elk geval de onderdelen zijn vermeld die door hem met goed gevolg zijn afgelegd, inclusief een resultatenlijst met vermelding van de examenresultaten.

E

Na titel 12.4 wordt een nieuwe titel ingevoegd, luidend:

Titel 12.4a. Invoering van de wet aanscherping eisen examencommissies in het middelbaar beroepsonderwijs

Artikel 12.4a.1. Leden examencommissie

De leden van de examencommissie, bedoeld in artikel 7.4.5 zoals die bepaling luidde op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I, onderdeel B, de wet van .... (Stb. ...), worden aangemerkt als leden van de examencommissie, bedoeld in artikel 7.4.5 zoals luidend na inwerkingtreding van artikel I, onderdeel B, van de wet van ... (Stb....).

ARTIKEL II. WIJZIGING WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS BES

De Wet educatie en beroepsonderwijs BES wordt als volgt gewijzigd.

A

In artikel 1.1.1 worden in alfabetische volgorde de volgende begripsomschrijvingen toegevoegd:

centraal examen: centraal examen of examenonderdeel bestaande uit door het College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Wet College voor toetsen en examens, vastgestelde toetsen die door of in opdracht van de instelling worden afgenomen overeenkomstig daarvoor bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde eisen;

instellingsexamen: examen of examenonderdeel, bestaande uit toetsen die zijn vastgesteld en worden afgenomen door of in opdracht van de instelling;.

B

Artikel 7.4.7 komt te luiden:

Artikel 7.4.7. Instelling, benoeming en samenstelling examencommissie

1. Het bevoegd gezag van een instelling of exameninstelling stelt, al dan niet in samenwerking met een of meer bevoegde gezagsorganen van andere instellingen, ten behoeve van de examinering een examencommissie in voor elke door de instelling verzorgde opleiding of voor groepen van opleidingen.

2. Het bevoegd gezag kan de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 7.4.7a gedeeltelijk opdragen aan een centrale examencommissie.

3. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende is gewaarborgd.

4. Het bevoegd gezag benoemt de leden van de examencommissie op basis van hun deskundigheid op het gebied van de desbetreffende opleiding of groepen van opleidingen of op het gebied van de examinering.

5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de leden van de desbetreffende examencommissie en toetst het de deskundigheid en de onafhankelijkheid van de te benoemen leden.
6. Ten minste één lid van de examencommissie is afkomstig van buiten de opleiding of groep van opleidingen waarvoor de examencommissie is ingesteld.
7. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de opleiding of groep van opleidingen waarvoor de examencommissie is ingesteld.
8. Leden van het college van bestuur en personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling worden niet benoemd tot lid van de examencommissie. Het bevoegd gezag kan afwijken van de eerste volzin indien de omvang van de instelling ertoe leidt dat niet aan deze voorwaarde kan worden voldaan. Het bevoegd gezag legt over deze afwijking verantwoording af in het jaarverslag, bedoeld in artikel 2.3.2 dan wel, bij toepassing van artikel 1.4.1, eerste lid, in het verslag bedoeld in artikel 1.4.1, zevende lid.

C

Na artikel 7.4.7 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidend:

Artikel 7.4.7a. Taken en bevoegdheden examencommissie

1. Een examencommissie heeft behoudens artikel 7.4.7, tweede lid, ten minste de volgende taken en bevoegdheden:
  - a. het borgen van de kwaliteit van de examinering en van de instellingsexamens,
  - b. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om instellingsexamens te beoordelen en vast te stellen,
  - c. het vaststellen van de instellingsexamens,
  - d. het op objectieve en deskundige wijze vaststellen of een deelnemer voldoet aan de voorwaarden voor het verkrijgen van een diploma, een certificaat of een instellingsverklaring als bedoeld in artikel 7.4.8a alsmede het uitreiken of afgeven daarvan en
  - e. het verlenen van vrijstelling van een instellingsexamen of een centraal examen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de taken en bevoegdheden in het eerste lid en kunnen andere taken en bevoegdheden dan bedoeld in het eerste lid aan de examencommissie worden toegekend.
3. De examencommissie stelt regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.
4. Indien een kandidaat bij het examen fraudeert, kan de examencommissie de betrokkene het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan de examencommissie het bevoegd gezag adviseren om de inschrijving van de deelnemer voor de betreffende opleiding definitief te beëindigen.
5. Indien een deelnemer bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een examiner is betrokken die lid is van de examencommissie, neemt de betrokken examiner geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
6. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden en verstrekt dit aan het bevoegd gezag van de instelling.

D

Na artikel 7.4.8 wordt een artikel ingevoegd, luidend:

Artikel 7.4.8a. Instellingsverklaring

Een deelnemer die één of meer onderdelen van de opleiding met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen diploma als bedoeld in artikel 7.4.8, eerste lid, of certificaat als bedoeld in artikel 7.2.3, eerste lid, kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de desbetreffende examencommissie af te geven instellingsverklaring waarin in elk geval de onderdelen zijn vermeld die door hem met goed gevolg zijn afgelegd, inclusief een resultatenlijst met vermelding van de examenresultaten.

ARTIKEL III. SAMENLOOP MET WETSVORSTEL KEUZEDELEN

Indien het bij koninklijke boodschap van 19 februari 2015 ingediende Voorstel van wet tot wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met het regelen van keuzedelen waarop beroepsopleidingen mede worden gebaseerd (Kamerstukken I, 2014/15, 34 160) tot wet is of wordt verheven en artikel I, onderdeel R, van die wet eerder in eerder werking is getreden of treedt dan deze wet, wordt deze wet gewijzigd als volgt:

A

In artikel I, onderdeel C, wordt artikel 7.4.5a, eerste lid, gewijzigd als volgt:

1. Aan het eind van onderdeel d wordt "en" vervangen door een komma.
2. Aan het eind van onderdeel e wordt de punt vervangen door: en.
3. Na onderdeel e wordt toegevoegd:
  - f. het bij de uitslag betrekken van een keuzedeel waarin de deelnemer in het kader van een eerder door hem gevolgde beroepsopleiding examen heeft afgelegd maar dat niet met goed gevolg door hem is afgesloten.

B

In artikel I wordt na onderdeel C een onderdeel toegevoegd, luidend:

C1

Artikel 7.4.5a, eerste lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. Aan het eind van onderdeel d wordt de komma vervangen door: en.
2. Aan het eind van onderdeel e wordt "en" vervangen door een punt.
3. Onderdeel f verval.

C

In artikel II, onderdeel C, wordt artikel 7.4.7a, eerste lid, gewijzigd als volgt:

1. Aan het eind van onderdeel d wordt "en" vervangen door een komma.
2. Aan het eind van onderdeel e wordt de punt vervangen door: en.
3. Na onderdeel e wordt toegevoegd:
  - f. het bij de uitslag betrekken van een keuzedeel waarin de deelnemer in het kader van een eerder door hem gevolgde beroepsopleiding examen heeft afgelegd maar dat niet met goed gevolg door hem is afgesloten.

D

In artikel II wordt na onderdeel C een onderdeel toegevoegd, luidend:

C1

Artikel 7.4.7a, eerste lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. Aan het eind van onderdeel d wordt "en" vervangen door een komma.
2. Aan het eind van onderdeel e wordt de punt vervangen door: en.
3. Na onderdeel e wordt toegevoegd:
  - f. bij de uitslag betrekken van een keuzedeel waarin de deelnemer in het kader van een eerder door hem gevolgde beroepsopleiding examen heeft afgelegd maar dat niet met goed gevolg door hem is afgesloten.

ARTIKEL IV. INWERKINGTREDING

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen en onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Memorie van toelichting

Deze toelichting wordt gegeven mede namens de Staatssecretaris van Economische Zaken.

Algemeen

1. Inleiding

Gelet op de civiele waarde van diploma's is het belangrijk dat deelnemers, werkgevers en instellingen voor vervolgonderwijs vertrouwen hebben dat een afgegeven diploma een deugdelijk bewijs is dat de gediplomeerde de kwalificatie-eisen van de afgeronde opleiding in voldoende mate beheerst. Onvoldoende (borging van de) examenkwaliteit zet het vereiste vertrouwen in mbo-diploma's onder druk. De vereiste basiskwaliteit is aangegeven in de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo. De standaarden hebben betrekking hebben op het exameninstrumentarium, de examenprocessen van afname en beoordeling en de diplomering, waarbij ook het functioneren van de examencommissie aan de orde is.

Aanleiding voor deze wetwijziging

De aanleiding voor de voorliggende wetwijziging is dat de kwaliteit van de examinering in het mbo bij veel opleidingen al vele jaren niet op orde is. Dan voldoet de examinering niet aan een of meer van de standaarden voor de examenkwaliteit. Zo laten de Onderwijsverslagen 2012-2013¹ en 2013-2014² zien dat in het jaar 2013 bij 51% van de bekostigde opleidingen sprake is van onvoldoende examenkwaliteit; in 2014 geldt dat voor 47% van de bekostigde opleidingen. Ook bij de niet-bekostigde opleidingen is nog te vaak sprake van onvoldoende examenkwaliteit: in de periode 2012-2014 werd bij 50 van de 105 onderzochte opleidingen onvoldoende examenkwaliteit geconstateerd.

Dat de examenkwaliteit bij teveel opleidingen niet op orde is, brengt risico's met zich mee. Zo is er het risico dat bij opleidingen met onvoldoende examenkwaliteit deelnemers het diploma krijgen terwijl niet zeker is of ze de kwalificatie-eisen in voldoende mate beheersen voor het behalen van het diploma. Onvoldoende examenkwaliteit zet het vertrouwen in de examenkwaliteit en diploma's onder druk, kan leiden tot imagoschade voor het mbo en kan eventuele gevolgen hebben voor de instroom en doorstroom naar de arbeidsmarkt en naar vervolgonderwijs. Het op orde krijgen van de examenkwaliteit is dan ook een belangrijke opgave. Bij een opleiding met onvoldoende examenkwaliteit kan overigens niet de conclusie worden getrokken dat betreffende deelnemers ten onrechte een diploma hebben behaald, want er kan sprake zijn van veelsoortige tekortkomingen ten opzichte van de bovengenoemde standaarden voor de examenkwaliteit.

Tekortkomingen

Uit de onderwijsverslagen komen twee grote tekortkomingen bij de examens in het mbo naar voren:

- de examens zelf en
- het functioneren van examencommissies.

Wat betreft de kwaliteit van de examens zelf, ook wel de exameninstrumenten genoemd, blijkt dat in 2014 bij 18% van de opleidingen de zelf ontwikkelde

---

¹ Kamerstukken 2013-2014, 33 750, nr. 107.

² Kamerstukken 2014-2015, 34 000-VIII, nr. 89 bijlage.

exameninstrumenten van onvoldoende kwaliteit zijn. Dit is bijvoorbeeld het geval als het volgende niet op orde is:

- de dekking van het examen ten opzichte van het kwalificatiedossier; bijvoorbeeld als er onvoldoende werkprocessen per kerntaak worden geëxamineerd of als niet alle wettelijke beroepsvereisten uit het kwalificatiedossier worden geëxamineerd;
- de beoordelingswijze; bijvoorbeeld als er onvoldoende richtlijnen zijn meegegeven voor de beoordeling van het examen;
- de transparantie; bijvoorbeeld als deelnemers en beoordelaars onvoldoende zijn geïnformeerd over de beoordelingscriteria.

Wat betreft het functioneren van examencommissies blijkt dat dit in 2014 bij meer dan 40% van de opleidingen onvoldoende was. Onvoldoende functioneren doet zich bijvoorbeeld voor als de examencommissie onvoldoende zicht heeft op de kwaliteit van de examinering, of omdat ze onvoldoende controleert of ingezette verbeteracties worden uitgevoerd. In die gevallen weet de examencommissie, als verantwoordelijke voor de borging van de kwaliteit van de examinering, bijvoorbeeld niet of de exameninstrumenten wel echt van voldoende kwaliteit zijn en daarmee ook niet of hier actie op moet worden ondernomen.

Een belangrijke oorzaak dat bij veel opleidingen de verantwoordelijkheid van de examencommissie voor de examenkwaliteit onvoldoende is, is dat de taken niet duidelijk genoeg zijn belegd. Daarnaast blijkt dat de examencommissie vaak onvoldoende onafhankelijk is gepositioneerd.³

De problemen die er zijn betreffende de examenkwaliteit en de borging ervan worden onvoldoende aangepakt door de betreffende instellingen c.q. examencommissies.

Maatregelen

Om te zorgen dat er meer stappen worden gezet om de examenkwaliteit op orde te krijgen, heb ik in de brief *Ruim baan voor vakmanschap: een toekomstgericht mbo*⁴ twee aanvullende maatregelen aangekondigd, te weten:

- de scholen worden verplicht om voor alle opleidingen gebruik te maken van bij gecertificeerde examenleveranciers ingekochte examens of om hun gezamenlijk of individueel ontwikkelde examens extern te laten valideren;
- in de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) worden de taken van de examencommissie verduidelijkt en nadere eisen gesteld aan examencommissies.

De eerste maatregel (inkoop en validering van exameninstrumenten) zal op een later moment in het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB worden vastgelegd. Voor de tweede maatregel treft u hier het wetsvoorstel aan.

2. Doel

Het hoofddoel van dit wetsvoorstel is om te bewerkstelligen dat de kwaliteit van de examinering in het mbo over de hele linie wordt verhoogd, zodat de samenleving en deelnemers kunnen vertrouwen op de deugdelijkheid van afgegeven diploma's.

Daarom is het belangrijk dat binnen alle instellingen bij elke opleiding de examencommissie haar werk goed uitvoert. De examencommissie moet garant kunnen staan voor de bekwaamheid van deelnemers aan wie een diploma wordt afgegeven, afgemeten aan de kwalificatie-eisen zoals beschreven in het kwalificatiedossier (en straks ook aan de eisen van één of meer keuzedelen, na het van kracht worden van het Voorstel van wet tot wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs in

³ Programmamanagement MBO15, Focus op vakmanschap: de basis gelegd, nu de lat omhoog, mei 2014.

⁴ Kamerstukken II, 2013-2014, 31 524, nr. 207.

verband met het regelen van keuzedelen waarop beroepsopleidingen mede worden gebaseerd⁵ (hierna: wetsvoorstel invoering keuzedelen).
De examencommissie is daarmee een cruciale actor bij de examinering en diplomering binnen de instellingen.

Daarvoor is het nodig dat:

- a. de taken van de examencommissie worden aangescherpt, duidelijk zijn en goed worden belegd binnen een instelling, en
- b. de taken van het bevoegd gezag ten aanzien van de instelling, benoeming en samenstelling van de examencommissie duidelijk zijn.

Dit wetsvoorstel voorziet daarin.

Het doel van de aanscherping en verduidelijking van de taken van en eisen aan examencommissies is dat de taken van examencommissies goed worden belegd en examencommissies beter functioneren, omdat voor hen duidelijker is wat hun taken en verantwoordelijkheden zijn. Daarnaast is het van belang dat instellingen, waar nodig en meer dan nu het geval is, kunnen worden aangesproken op niet goed functionerende examencommissies.

3. Kern van het wetsvoorstel

Uitgangspunten

- Uitgangspunt blijft dat instellingen zelf verantwoordelijk zijn voor de examenkwaliteit van door hen aangeboden opleidingen.
- Een tweede uitgangspunt is dat voor de in dit wetsvoorstel opgenomen voorschriften - zo veel als mogelijk is - wordt aangesloten bij de voorschriften betreffende examencommissies in het hoger onderwijs (ho). Dat is gedaan met in achtneming van zowel de overeenkomsten als de verschillen tussen het ho-stelsel en het mbo-stelsel, met elk een onderscheiden samenstel van 'checks and balances'.
- Een derde uitgangspunt is dat de taken van de examencommissie en van het bevoegd gezag betreffende de examencommissie in de wet worden opgenomen in plaats van in lagere regelgeving. Daarmee worden de taken en eisen zoveel als mogelijk op één plaats aangegeven en heeft het parlement vanwege het maatschappelijk belang van diploma's zeggenschap over deze taken en eisen. Ook in het ho zijn de voorschriften betreffende de examencommissie opgenomen in de wet (de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW)).

a. Taken en bevoegdheden van de examencommissie

Momenteel staan taken en bevoegdheden van de examencommissie verspreid aangegeven in de WEB, het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB en de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012. Door deze taken en bevoegdheden op te nemen in de WEB en te verduidelijken, staan alle taken en bevoegdheden bij elkaar en krijgen instellingen en examencommissies een goed beeld van de taken en verantwoordelijkheden van de examencommissie. Daarnaast is de examencommissie beter in staat om - indien nodig - deze taken op te eisen binnen de instellingen. Vanwege het maatschappelijk belang van diploma's krijgt het parlement - door opname in de WEB - zeggenschap over deze taken en eisen. Tevens komen de voorschriften betreffende examencommissies in het mbo en ho na de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel meer overeen.

---

⁵ Kamerstukken I, 2014-2015, 34 160, nr. 2.

Met dit wetsvoorstel worden ook enkele nieuwe taken en bevoegdheden toegevoegd aan de bestaande taken en bevoegdheden van de examencommissie, te weten:

- Het, op verzoek van de deelnemer, uitreiken van een instellingsverklaring aan de deelnemer als deze één of meer onderdelen van de opleiding heeft afgerond, maar daarmee geen diploma of certificaat heeft behaald.
Op basis van deze verklaring kan een deelnemer op de arbeidsmarkt of bij een vervolgopleiding aantonen welke onderdelen van een opleiding hij beheerst.
- Het opstellen van een verslag van werkzaamheden en het verstrekken aan het bevoegd gezag. Hiermee verantwoordt de examencommissie zich onder andere naar het bevoegd gezag van de instelling.
- Het bij de slaag-zakbeslissing betrekken dat de deelnemer al examen heeft afgelegd voor een keuzedeel in het kader van een eerder door hem gevolgd beroepsopleiding, maar dat niet met goed gevolg heeft afgesloten.
Deze nieuwe taak is overigens afhankelijk van aanvaarding van het wetsvoorstel invoering keuzedelen.
- Indien een deelnemer fraudeert, kan de examencommissie de deelnemer het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan de examencommissie het bevoegd gezag adviseren om de inschrijving van de deelnemer voor de betreffende opleiding definitief te beëindigen. Deze taak is opgenomen om beter te kunnen optreden in geval van fraude.

Bij de examens in het mbo is sprake van:

- instellingsexamens
Dit zijn examens of examenonderdelen bestaande uit toetsen die zijn vastgesteld en worden afgenomen door of in opdracht van de instelling.
- centrale examens
Dit zijn examens of examenonderdelen bestaande uit door het College voor toetsen en examens vastgestelde toetsen. Deze worden door of in opdracht van de instelling afgenomen overeenkomstig daarvoor bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde eisen.
Er is sprake van centrale examens voor de generieke examenonderdelen Nederlandse taal, rekenen en – voor mbo niveau 4 opleidingen – Engels.

De examencommissie heeft onder andere de volgende reeds bestaande taken en bevoegdheden:

- Vaststellen van de instellingsexamens (dat betreft het vaststellen van de exameninstrumenten c.q. examentoetsen/-opgaven die de instelling inzet bij het instellingsexamen).
- De borging van de kwaliteit van de examinering (dat wil zeggen de afname en beoordeling van zowel de instellingsexamens als de centrale examens) en de kwaliteit van de instellingsexamens.
- Vaststellen of een deelnemer voldoet aan de voorwaarden voor het verkrijgen van een diploma, certificaat, of instellingsverklaring als bedoeld in artikel 7.4.7a WEB.
- Verlenen van vrijstellingen voor (een deel van) het examen aan deelnemers.

b. Taken van het bevoegd gezag ten aanzien van de instelling, benoeming en samenstelling van de examencommissie

Om ervoor te zorgen dat de examencommissie haar taken goed kan uitvoeren, is het belangrijk dat de leden van de examencommissie deskundig zijn en objectief te werk gaan. Daarom worden in dit wetsvoorstel ook nadere eisen gesteld aan de samenstelling van de examencommissie en aan de onafhankelijke positie van de examencommissie. Hierbij wordt aangesloten bij de adviezen uit het rapport Vreemde ogen dwingen van de

commissie Bruijn⁶, dat weliswaar is gericht op het hoger onderwijs, maar ook waardevolle aanknopingspunten biedt voor het functioneren van examencommissies in het mbo.

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de instelling, benoeming en samenstelling van een examencommissie en daarom zijn de voorschriften gericht tot het bevoegd gezag.

Wat betreft de samenstelling van de examencommissie, volgt het wetsvoorstel grotendeels de in de Wet versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs (Stb. 2013, 558) ingezette lijn in het hoger onderwijs. Zo wordt ook voor de examencommissie in het mbo als nieuwe eis vastgelegd dat:

- deze ten minste één lid heeft van buiten de opleiding of groep van opleidingen waarvoor de commissie is ingesteld (bijvoorbeeld een deskundige uit het beroepenveld);
- deze ten minste één lid heeft die als docent is verbonden aan de opleiding of groep van opleidingen waarvoor de commissie is ingesteld;
- leden van het college van bestuur en personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling hier geen onderdeel van uitmaken.

Het bevoegd gezag kan uitsluitend op dit laatste punt een uitzondering maken, als de omvang van de instelling ertoe leidt dat niet aan deze voorwaarde kan worden voldaan. Hierover dient dan verantwoording te worden afgelegd in het jaarverslag.

Het is belangrijk dat de examencommissie haar taken goed en onafhankelijk kan uitvoeren. Immers, de examencommissie mag zich in de uitvoering van haar werkzaamheden niet laten beïnvloeden door druk van buitenaf, maar moet kunnen instaan voor een verstrekt diploma en daarmee ook voor de kwaliteit van de examinering die tot dat diploma heeft geleid. Daarom mag van het bevoegd gezag, dat eindverantwoordelijk is voor het onderwijs en de examinering, worden verwacht dat het waarborgt dat de examencommissie haar taken op een goede en onafhankelijke manier kan vervullen.

De volgende nieuwe eisen (waarbij eveneens grotendeels de ingezette lijn in het hoger onderwijs in de Wet versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs is gevolgd) zijn opgenomen:

- Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd.
- Het bevoegd gezag benoemt de leden van de examencommissie op basis van hun deskundigheid op het gebied van de desbetreffende opleiding of groepen van opleidingen of op het gebied van examinering.
- Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de leden van de desbetreffende examencommissie en toetst het de deskundigheid en de onafhankelijkheid van het te benoemen lid.

Dit betekent onder andere dat het bevoegd gezag bepaalt of een te benoemen nieuw lid van de examencommissie geschikt is om deel uit te maken van de examencommissie en dat de samenstelling van een examencommissie voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in het nieuwe artikel 7.4.5a van de WEB.

Het bevoegd gezag kan besluiten om één centrale examencommissie en verschillende decentrale examencommissies in te stellen. De centrale examencommissie zou dan bijvoorbeeld als taak kunnen hebben om regels, richtlijnen en aanwijzingen vast te stellen en de overige taken zouden kunnen worden uitgevoerd door de decentrale

---

⁶ Kamerstukken II, 2012-2013, 31 288, nr. 325.

examencommissies. De wettelijke eisen met betrekking tot instelling, samenstelling en benoeming van de leden van de examencommissie gelden zowel voor de centrale examencommissie als voor de decentrale examencommissies.

4. Draagvlak

Er is op hoofdlijnen draagvlak bij de MBO Raad, AOC Raad, NRTO en SBB. Ook is er overleg geweest met VNO-NCW, MKB-Nederland en FNV. De MBO Raad en NRTO zijn overigens geen voorstander van het opnemen van de verplichting betreffende de instellingsverklaring (in het nieuwe artikel 7.4.6a), omdat een geformaliseerde instellingsverklaring zou kunnen worden verward met een diploma. Naar aanleiding hiervan is er van afgezien dat bij ministeriële regeling een model voor de instellingsverklaring wordt vastgesteld.

5. Administratieve lasten en regeldruk

Administratieve lasten kunnen worden gedefinieerd als de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen aan de overheid, voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid. Bij de voorbereiding van dit wetsvoorstel is nagegaan of er sprake is van administratieve lasten voor instellingen, bedrijfsleven of burgers. Daarbij is het wetsvoorstel intern ter beoordeling voorgelegd voor toetsing op administratieve lasten. De gevolgen van deze wetswijziging voor de administratieve lasten is zeer beperkt; wel is er sprake van nalevingskosten.

Het wetsvoorstel betekent voor enkele taken dat er extra activiteiten moeten worden ondernomen door de examencommissie. De meeste daarvan moesten al binnen de instelling worden uitgevoerd en daarmee is voor de instelling geen sprake van extra lasten. Nieuw is wel de verplichting tot het opstellen van een verslag van werkzaamheden door de examencommissie en het op verzoek van de student leveren van een instellingsverklaring. De uitvoering hiervan brengt nalevingskosten met zich mee, maar er is geen sprake van administratieve lasten, omdat er geen sprake is van rechtstreekse levering van informatie aan de overheid. Wel kan de inspectie na inwerkingtreding van de wetswijziging, in het kader van onderzoek naar de examenkwaliteit of de naleving van wet- en regelgeving, ook verzoeken om inzage in instellingsverklaringen bij betreffende opleidingen (om na te gaan of deze op goede gronden zijn afgegeven) en het verslag van werkzaamheden van de examencommissie (bijvoorbeeld om na te gaan of de examencommissie zelf tekortkomingen in de examenkwaliteit bij betreffende opleidingen in beeld heeft). Dit brengt een zeer minimale toename van de administratieve lasten met zich mee.

6. Uitvoerings- en handhavingsgevolgen

[PM]

7. Financiële gevolgen voor de rijksbegroting

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de rijksbegroting.

8. Bescherming persoonsgegevens

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor bescherming van persoonsgegevens. Het wetsvoorstel bevat geen bepalingen die uitwisseling van persoonsgegevens betreffen. Informatie over instellingsverklaringen (die persoonsgegevens betreffen) hoeven door de instellingen niet met DUO te worden uitgewisseld. DUO registreert desbetreffende informatie niet.

9. Caribisch Nederland

De voorgestelde wijzigingen hebben ook betrekking op Caribisch Nederland. Het voorliggende wetsvoorstel bevat overeenkomstige wijzigingen van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES (WEB BES). Naar verwachting zal de op grond van artikel IV bij koninklijk besluit te bepalen datum van inwerkingtreding later zijn voor Caribisch Nederland dan voor Nederland.

10. Internetconsultatie

[PM invullen na afronding internetconsultatie]

11. Consultatie Caribisch Nederland

[PM]

12. Stimulerende en ondersteunende maatregelen

Naast het onderhavige voorstel tot wijziging van de WEB blijft er worden ingezet op professionalisering van examenfunctionarissen, waaronder leden van de examencommissie. De afgelopen jaren hebben de instellingen al aanvullende middelen ontvangen voor de professionalisering van examenfunctionarissen. Vanaf 2015 maken deze middelen onderdeel uit van het investeringsbudget van de kwaliteitsafspraken. De instellingen kunnen - naast de middelen uit de lump sum - deze aanvullende middelen inzetten voor het verder professionaliseren van onder andere de leden van hun examencommissies.

Instellingen kunnen bij het verbeteren van de examinering (waaronder het functioneren van de examencommissies) gebruik maken van diverse vormen van ondersteuning. Dat betreft bijvoorbeeld ook handreikingen ten behoeve van examencommissies.

OCW heeft subsidies verstrekt aan bijvoorbeeld de MBO Raad en SBB voor het uitvoeren van projecten die instellingen ondersteunen bij het verbeteren van hun examenkwaliteit. Zo is onder andere het Servicepunt examinering mbo ingericht.

Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A

Aan artikel 1.1.1 WEB worden begripsbepalingen toegevoegd voor 'centraal examen' en 'instellingsexamen' omdat deze begrippen een aantal keren voorkomen in het nieuwe artikel 7.4.5a WEB. De definities komen overeen met die in artikel 1 van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB (EKB WEB), met dien verstande dat in artikel 1.1.1 WEB bij 'centraal examen' wordt verwezen naar 'bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen eisen' en in artikel 1 EKB WEB naar 'bij of krachtens dit besluit te stellen eisen'.

Artikel I, onderdeel B

Het tweede, derde, vijfde, zesde, zevende en achtste lid van artikel 7.4.5 WEB zijn nieuw en het vierde lid is gedeeltelijk nieuw.

Op grond van het tweede lid kan het bevoegd gezag een deel van de taken en bevoegdheden van een examencommissie opdragen aan een centrale examencommissie. Zie verder de laatste alinea van paragraaf 3, onderdeel b, van het algemeen deel van de toelichting.

Op grond van het derde lid heeft het bevoegd gezag de plicht om ervoor te zorgen dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende is gewaarborgd. Deze bepaling komt inhoudelijk overeen met artikel 7.12a, tweede lid, van de WHW. Zij legt een zorgplicht bij het bevoegd gezag. Deze heeft consequenties voor het instellen van de examencommissie, het benoemen van de leden van die commissie en het faciliteren en controleren van de commissie. Als de commissie niet goed functioneert, moet het bevoegd gezag kunnen ingrijpen zonder dat het onafhankelijk functioneren van de commissie in gevaar komt.

De zorgplicht is gedeeltelijk uitgewerkt in het vierde lid (benoeming op basis van deskundigheid), het vijfde lid (horen leden examencommissie en toetsen deskundigheid van het te benoemen lid) en het zesde, zevende en achtste lid (ten minste één lid van buiten de desbetreffende opleiding of groep van opleidingen en één docent van de desbetreffende opleiding of groep van opleidingen; géén lid van het college van bestuur of persoon die anderszins financiële verantwoordelijkheid draagt binnen de instelling). Bij kleine instellingen kan het voorkomen dat niet kan worden voldaan aan laatstgenoemde eis. Daarom voorziet het wetsvoorstel in de mogelijkheid om van deze eis af te wijken. Over de afwijking moet verantwoording worden afgelegd in het jaarverslag of het verslag, bedoeld in artikel 1.4.1, derde lid, WEB. Het bevoegd gezag kan het toetsen van de deskundigheid van de te benoemen leden overlaten aan anderen (bijvoorbeeld een directeur of de examencommissie). Het bevoegd gezag blijft er zelf verantwoordelijk voor dat dit toetsen goed gebeurt.

Artikel I, onderdeel C

Artikel 7.4.5a WEB is een geheel nieuw artikel. De in het eerste lid genoemde taken en bevoegdheden van de examencommissie zijn ontleend aan de in artikel 7.12b, eerste lid, WHW opgenomen taken en bevoegdheden. Wel is de terminologie afgestemd op de examens in het mbo (met instellingsexamens, centrale examens, diploma's, certificaten en instellingsverklaringen). De meeste van de genoemde taken en bevoegdheden hebben alleen betrekking op de instellingsexamens. Het borgen van de kwaliteit van de examinering (onderdeel a) en de onderdelen d en e hebben mede betrekking op centrale examens. Verder zijn er specifieke taken en bevoegdheden van de examencommissie met betrekking tot uitsluitend centrale examens opgenomen in het EKB WEB. Op grond van onderdeel c is het de verantwoordelijkheid van de examencommissie om de instellingsexamens vast te stellen.

Op grond van artikel 7.4.5a, tweede lid, WEB kunnen bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld met betrekking tot de in het eerste lid genoemde taken en bevoegdheden en kunnen andere taken en bevoegdheden worden toegekend aan de examencommissie. In het EKB WEB zijn al diverse taken en bevoegdheden van de examencommissie opgenomen (zie de artikelen 3a, 3b, 9, 10, 12a, 13, 14a, 15 en 16). Deze artikelen zijn nu gebaseerd op artikel 7.4.3a WEB. Na de inwerkingtreding van artikel 7.4.5a, tweede lid, WEB zijn zij mede gebaseerd op dit artikellid.

Artikel 7.4.5a, derde tot en met zesde lid, WEB is ontleend aan artikel 7.12b, tweede tot en met vijfde lid, WHW. De tweede volzin van het derde lid van artikel 7.12b WHW is niet overgenomen. Op grond van deze volzin kan de examencommissie in het hoger onderwijs bepalen dat niet ieder tentamen met goed gevolg hoeft te zijn afgelegd om vast te stellen dat het examen met goed gevolg is afgelegd. Aan een soortgelijke regel bestaat in de WEB geen behoefte, omdat in het EKB WEB (artikel 17) een uitslagbepaling is opgenomen.

Op grond van artikel 7.4.5a, derde lid, WEB stelt de examencommissie regels vast over de uitvoering van de in het eerste lid genoemde taken en bevoegdheden. De regels kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op: de wijze waarop wordt verantwoord dat een examen voldoende dekkend is ten opzichte van de kwalificatie-eisen, het te hanteren beoordelingsmodel, de wijze waarop wordt verantwoord dat is voldaan aan de voorwaarden voor het verkrijgen van een diploma, certificaat of instellingsverklaring, de wijze van borging van de examenkwaliteit en de kaders en procedure voor het verlenen van vrijstellingen.

Artikel 7.4.5a, vierde lid, WEB bepaalt dat de examencommissie een bij het examen frauderende deelnemer gedurende ten hoogste een jaar het recht kan ontnemen om een bepaald examen of bepaalde examens af te leggen. Bijvoorbeeld in geval van spieken. Bij ernstige examenfraude kan de commissie het bevoegd gezag adviseren om de inschrijving van de deelnemer te beëindigen. Bijvoorbeeld bij het indienen van examenmateriaal van een andere kandidaat, het onrechtmatig bemachtigen van de juiste antwoorden of bewuste persoonsverwisseling bij het examen. Artikel 8.1.3, vijfde lid, WEB (betreffende verwijdering van een leerplichtige deelnemer) moet hierbij door het bevoegd gezag in acht genomen worden.

In artikel 7.4.5a, vijfde lid, WEB is geregeld dat een lid van de examencommissie niet deelneemt aan de behandeling van een klacht of verzoek van een deelnemer waarbij hij is betrokken (bv. als docent, bij afname examen of als lid van de examencommissie). Het gaat hierbij om klachten of verzoeken die zijn ingediend bij de examencommissie. De WEB kent geen klachtenregeling. Veel instellingen hebben zelf een klachtenregeling opgesteld. Denkbaar is, dat daarin ook is voorzien in het indienen van een klacht bij de examencommissie. Ook kunnen klachten worden ingediend zonder dat er een regeling voor is. Bij verzoeken aan de examencommissie kan worden gedacht aan een verzoek om een vrijstelling of om een instellingsverklaring bij ongediplomeerde uitstroom. Artikel 7.4.5a, zesde lid, bepaalt dat de examencommissie jaarlijks een verslag van haar werkzaamheden opstelt en dit aan het bevoegd gezag verstrekt.

Artikel I, onderdeel D

Het nieuwe artikel 7.4.6a WEB regelt dat de examencommissie op verzoek van de deelnemer een instellingsverklaring afgeeft. Dit gebeurt als de deelnemer een of meer onderdelen van de opleiding met goed gevolg heeft afgelegd, maar niet voldoet aan de voorwaarden om daarvoor een diploma of certificaat te ontvangen. Deze instellingsverklaringen (nu vaak "schoolverklaring" genoemd) kunnen nu ook al worden afgegeven. Er is echter nog geen verplichting voor examencommissies in het mbo om dergelijke verklaringen af te geven, in tegenstellingen tot het voortgezet onderwijs (artikel 31, eerste lid van de WVO) en het hoger onderwijs (artikel 7.11, vijfde lid van de WHW). De opgenomen verplichting levert meer rechtsbescherming voor de deelnemer. Bovendien helpen afgegeven instellingsverklaringen (andere) examencommissies bij beslissingen over het verlenen van vrijstellingen op grond van artikel 3b of 14a van het EKB WEB. Met deze verlichting in het mbo betreffende de instellingsverklaring wordt uiteraard niets afgedaan aan de verplichting dat alleen diplomagerichte opleidingstrajecten voor bekostiging in aanmerking komen.

Artikel I, onderdeel E

Het nieuwe (overgangs)artikel 12.4a.1 WEB bepaalt dat de zittende leden van de examencommissie bij de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 7.4.5 WEB worden aangemerkt als leden van de in dat artikel bedoelde examencommissie. Het bevoegd gezag dient ervoor te zorgen dat de examencommissie met ingang van de inwerkingtredingsdatum aan alle in artikel 7.4.5 WEB opgenomen eisen voldoet. Dit

betekent dat leden van de examencommissie die niet aan de eisen voldoen uiterlijk op de datum van de inwerkingtreding moeten worden vervangen door leden die wel aan de eisen voldoen. Zo moet onder andere ten minste één persoon van buiten de betreffende opleidingen en ten minste één docent verbonden aan een van de betreffende opleidingen moeten worden benoemd als lid van de examencommissie (tenzij de examencommissie al over dergelijke leden beschikt).

Artikel II, onderdelen A tot en met D

Artikel II wijzigt de WEB BES. Dit is de Wet educatie en beroepsonderwijs die betrekking heeft op Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba).

De toelichting op artikel I, onderdelen A tot en met D, is van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van de verwijzingen naar het EKB WEB. Het EKB WEB is namelijk niet van toepassing op Caribisch Nederland. Er is ook geen andere algemene maatregel van bestuur voor de examens in Caribisch Nederland. Wel biedt artikel 7.4.4 WEB BES de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur onderdelen van een beroepsopleiding aan te wijzen waarvan de examinering geschiedt bij of krachtens die algemene maatregel van bestuur te geven voorschriften. Van die mogelijkheid is echter nog geen gebruik gemaakt. Alle examens van beroepsopleidingen in Caribisch Nederland zijn dus instellingsexamens. In de ministeriële regeling op basis van artikel 7.4.5 WEB BES (Regeling standaarden examenkwaliteit mbo BES) zijn regels opgenomen over de inhoud en het niveau van de examens, de procedures rond de examens en de voorwaarden waaronder examens worden afgenomen.

Artikel III

Dit artikel regelt de samenloop met het wetsvoorstel invoering keuzedelen. Als artikel I, onderdeel R, van dat wetsvoorstel in werking is getreden, wordt het onderhavige wetsvoorstel gewijzigd (nadat het tot wet is verheven). Artikel I, onderdeel R, van het wetsvoorstel invoering keuzedelen regelt dat een beroepsopleiding slechts met goed gevolg kan worden afgesloten als examen is afgelegd in een of meer keuzedelen. In verband hiermee voegt artikel III, onderdeel A, van het onderhavige wetsvoorstel een onderdeel toe aan de taken en bevoegdheden van de examencommissie, te weten "het bij de uitslag betrekken van een keuzedeel waarin de deelnemer in het kader van een eerder door hem gevolgde beroepsopleiding examen heeft afgelegd maar dat niet met goed gevolg door hem is afgesloten". Op grond hiervan kan de examencommissie beslissen dat een deelnemer die overstapt naar een andere beroepsopleiding niet opnieuw examen hoeft af te leggen in hetzelfde keuzedeel.

Artikel III, onderdeel B, voegt een nieuw onderdeel C1 toe aan artikel I van het onderhavige wetsvoorstel. Hierin wordt voornoemde bevoegdheid van de examencommissie geschrapt. Dit onderdeel zal in werking treden op het moment waarop het met goed gevolg afsluiten van het examen in het keuzedeel of de keuzedelen medebepalend wordt voor het met goed gevolg afsluiten van een beroepsopleiding (dus bij inwerkingtreding van artikel I, onderdeel Ra, van het wetsvoorstel keuzedelen). Vanaf dat moment heeft voornoemde bevoegdheid van de examencommissie geen zin meer, omdat dan niet meer geldt dat examen in een keuzedeel moet zijn afgelegd, maar dat met goed gevolg examen moet zijn afgelegd. Het bij het examen in een keuzedeel behaalde examenresultaat wordt dan door de examencommissie meegenomen bij de slaag-/zakbeslissing.

Artikel III, onderdelen A en B, bevatten aanpassingen van de WEB. III, onderdelen C en D, bevatten overeenkomstige wijzigingen van de WEB BES.

Artikel IV

Bepaald is, dat de wet in werking treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen en onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld. Er wordt naar gestreefd om de wijzigingen van de WEB, met uitzondering van artikel I, onderdeel C1, in werking te laten treden op 1 augustus 2017. Zie voor de inwerkingtreding van artikel I, onderdeel C1, de toelichting op artikel III, onderdeel B. Zoals in paragraaf 8 van deze memorie van toelichting al is aangegeven, treden de wijzigingen van de WEB BES naar verwachting later in werking dan de wijzigingen van de WEB.

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker